

សម័យកម្ពុជាន ៤០ ឆ្នាំ

កសិណ ១០

- ១-បឋវីកសិណ យកដីជាអារម្មណ៍ ។
- ២-អាបោកសិណ យកទឹកជាអារម្មណ៍ ។
- ៣-តេជោកសិណ យកភ្លើងជាអារម្មណ៍ ។
- ៤-វាយោកសិណ យកខ្យល់ជាអារម្មណ៍ ។
- ៥-នីលកសិណ យកវត្ថុមានពណ៌ខៀវជាអារម្មណ៍ ។
- ៦-បីតកសិណ យកវត្ថុមានពណ៌លឿងជាអារម្មណ៍ ។
- ៧-លោហិតកសិណ យកវត្ថុមានពណ៌ក្រហមជាអារម្មណ៍ ។
- ៨-ឱទាតកសិណ យកវត្ថុមានពណ៌សជាអារម្មណ៍ ។
- ៩-អាកាសកសិណ យកអាកាសដែលកំណត់ទុកជាអារម្មណ៍ ។
- ១០-អាណោកកសិណ យកពន្លឺជាអារម្មណ៍ ។

អភិធម្មត្ថសង្គហៈ បរិច្ឆេទទី១ (ភិក្ខុ គង់ សុមិត្ត) ទំព័រ - ៤១៥

អសុត ១០

- ១-ឧទុមាតក អសុភហើមពោរប៉ោងឡើង។
- ២-វិនីលក អសុភមានពណ៌ខៀវដ៏ច្រើន។
- ៣-វិបុព្វក អសុភមានខ្ទះហូរចេញ ទាំងខាងលើ ទាំងខាងក្រោម។
- ៤-វិច្ឆិទ្កក អសុភដែលគេកាប់ ដាច់ពាក់កណ្តាលខ្លួន។
- ៥-វិក្ខាយិតក អសុភដែលសត្វកកេរស៊ី មានស្នាមរលុះរលួយផ្សេងៗ។
- ៦-វិក្ខិត្តក អសុភដែលគេកាត់ដាច់ពីគ្នា ជាកំណាត់រាត់រាយ។
- ៧-ហតវិក្ខិត្តក អសុភដែលគេកាប់ចិត្រញាំ មានស្នាមរង្វែរវាម។
- ៨-លោហិតក អសុភដែលត្រូវគេប្រហារ មានឈាមហូរស្រោចស្រព។
- ៩-បុឡុវក អសុភដែលដង្កូវចោះ ហូរចេញតាមទ្វារទាំងប្រាំបួន។
- ១០-អដ្ឋិក អសុភដែលមានតែឆ្អឹង រាត់រាយខ្ចាត់ខ្ចាយផ្សេងៗ។

អភិធម្មត្ថសង្គហៈ បរិច្ឆេទទី១ (ភិក្ខុ គង់ សុមិត្ត) ទំព័រ - ៤១៥

អនុស្សតិ ១០

- ១-ពុទ្ធានុស្សតិ សេចក្តីរលឹកឆើយៗចំពោះ ពុទ្ធគុណមកជាអារម្មណ៍។
- ២-ធម្មានុស្សតិ សេចក្តីរលឹកឆើយៗចំពោះ ធម្មគុណមកជាអារម្មណ៍។
- ៣-សង្ឃានុស្សតិ សេចក្តីរលឹកឆើយៗចំពោះ សង្ឃគុណមកជាអារម្មណ៍។
- ៤-សីលានុស្សតិ សេចក្តីរលឹកឆើយៗចំពោះ សីលគុណមកជាអារម្មណ៍។
- ៥-ចាគានុស្សតិ សេចក្តីរលឹកឆើយៗចំពោះ ចាគគុណមកជាអារម្មណ៍។
- ៦-ទេវតានុស្សតិ សេចក្តីរលឹកឆើយៗចំពោះ សទ្ធាទិគុណរបស់ទេវតា មក
ជាអារម្មណ៍។
- ៧-មរណានុស្សតិ សេចក្តីរលឹកឆើយៗចំពោះសេចក្តីស្លាប់មកជាអារម្មណ៍។
- ៨-កាយគតាសតិ សេចក្តីរលឹកឆើយៗ
ដែលតាំងចុះក្នុងកាយមកជាអារម្មណ៍។
- ៩-អាណាបានស្សតិ សេចក្តីរលឹកឆើយៗចំពោះ អស្សាសបស្សាសនិមិត្ត
មកជាអារម្មណ៍។
- ១០-ឧបសមាសនុស្សតិ សេចក្តីរលឹកឆើយៗចំពោះ គុណព្រះនិព្វានមកជាអារម្មណ៍។

ព្រហ្មវិហារ ៤

- ១-មេត្តា ការផ្សាយសេចក្តីរាប់អាន មិនចំពោះសត្វណាមួយទេ ឲ្យតែសត្វមាន ដង្ហើមចេញចូល សូមឲ្យនៅជាសុខចុះ។
- ២-ករុណា ការផ្សាយសេចក្តីអាណិតអាសូរ មិនចំពោះសត្វណាមួយទេ ឲ្យតែសត្វមាន ដង្ហើមចេញចូល សូមឲ្យរួចចាកទុក្ខចុះ។
- ៣-មុទិតា ការផ្សាយសេចក្តីរីករាយ មិនចំពោះសត្វណាមួយទេ ឲ្យតែសត្វមាន ដង្ហើមចេញចូល សូមឲ្យរីករាយចុះ។
- ៤-ឧបេក្ខា ការផ្សាយចិត្តជាកណ្តាល មិនចំពោះសត្វណាមួយទេ ឲ្យតែសត្វមាន ដង្ហើមចេញចូល សូមឲ្យនៅតាមទំនើងចុះ។

អារម្មណ៍របស់រូបជ្ឈានមាន៤ប្រការគឺ

- ១-មេត្តា មានបិយមនាបសត្តប្បញ្ញត្តិជាអារម្មណ៍។
- ២-ករុណា មានទុក្ខិតសត្តប្បញ្ញត្តិជាអារម្មណ៍។
- ៣-មុទិតា មានសុខិតសត្តប្បញ្ញត្តិជាអារម្មណ៍។
- ៤-ឧបេក្ខា មានមជ្ឈិតសត្តប្បញ្ញត្តិជាអារម្មណ៍។

អង្គប្រជុំ

- ១- អាកាសានញ្ជាយតនៈ យកអាកាសក្នុងបដិភាគនិមិត្តដែលកើតអំពីកសិណ៩ លើកលែងតែ អាកាសកសិណចេញ ដែលមិនមាន ទីបំផុត មកជាអារម្មណ៍។
- ២- វិញ្ញាណញ្ជាយតនៈ ស្រាវយកអរូបវិញ្ញាណទី១ ដែលផ្សាយទៅមិនមាន ទីបំផុត មកជាអារម្មណ៍។
- ៣- អាកិញ្ញញ្ជាយតនៈ កំណត់យកអរូបវិញ្ញាណទី២ ដែលផ្សាយទៅដោយ មិនមានកង្វល់តិចតួច មកជាអារម្មណ៍។
- ៤- នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនៈ កំណត់យកសេចក្តីល្អិតរបស់អរូបវិញ្ញាណទី៣ ដែលមានស្ទើរតែមិនមាន មកជាអារម្មណ៍។

អារម្មណ៍របស់អរូបជ្ឈានមាន៤ប្រការគឺ

- ១- អនន្តោ អាកាសោ អាកាសឥតមានទីបំផុត។
- ២- អនន្តំ វិញ្ញាណំ វិញ្ញាណឥតមានទីបំផុត។
- ៣- នត្តិ កិញ្ញិ អ្វីតិចតួចមិនមាន។
- ៤- ឯតំ សន្តំ ឯតំ បណីតំ នេះស្ងប់ណាស់ នេះល្អិតណាស់។

- **សញ្ញា១** បានដល់អាហារបដិកូលសញ្ញា ដែលយោគាវចរ
ត្រូវពិចារណាកំណត់អាហារដោយបដិគោល។

- **វច្ឆដ្ឋាន១** បានដល់ចតុទ្ធាតុវដ្ដាន ដែលយោគាវចរ
ត្រូវពិចារណាកំណត់ធាតុទាំង៤ ក្នុងករណីកាយ។

រូបទាំងអស់ត្រូវជាវច្ឆដ្ឋាន៤០

សសង្ខារនៃធាតុទាំង៤ មាន៤២គឺ

ធាតុដីមាន ២០គឺ

ពួកតថបញ្ចកកមដ្ឋាន

- ១- កេសា សក់
- ២- លោមា រោម
- ៣- នខា ក្រចក
- ៤- តន្តា ធ្មេញ
- ៥- តថោ ស្បែក

ពួកវក្កបញ្ចកកមដ្ឋាន

- ៦- មំសំ សាច់
- ៧- នហារូ សរសៃ
- ៨- អដ្ឋិ ឆ្អឹង
- ៩- អដ្ឋិមិញ្ចំ ខួរក្នុងឆ្អឹង
- ១០- វក្កំ ទាច (តម្រងបស្ស្សាវៈ)

ពួកបដ្ឋាសបញ្ចកកមដ្ឋាន

- ១១- ហទយំ បេះដូង
- ១២- យកនំ ថ្លើម
- ១៣- កិលោមកំ រាវ
- ១៤- បិហកំ ក្រពះ
- ១៥- បដ្ឋាសំ សួត

ពួកមត្ថលង្កបញ្ចកកមដ្ឋាន

- ១៦- អន្តំ ពោះវៀនធំ
- ១៧- អន្តគុណំ ពោះវៀនតូច
- ១៨- ឧទរិយំ អាហារថ្មី
- ១៩- ករិសំ អាហារចាស់
- ២០- មត្ថលង្កំ ខួរក្នុងក្បាល

ធាតុទឹកមាន ១២គឺ

ពួកមេឡធាតុមាន៦គឺ

- | | |
|------------|------------|
| ១- ប៊ីត្តំ | ទឹកប្រមាត់ |
| ២- សេម្ពំ | ស្តេស្ត |
| ៣- បុព្វោ | ខុះ |
| ៤- លោហិតំ | ឈាម |
| ៥- សេទោ | ញើស |
| ៦- មេទោ | ខ្លាញ់ខាប់ |

ពួកមុត្តធាតុមាន៦គឺ

- | | |
|----------------|-----------|
| ៧- អស្សុ | ទឹកភ្នែក |
| ៨- វសា | ខ្លាញ់រាវ |
| ៩- ខេឡោ | ទឹកមាត់ |
| ១០- សិង្សានិកា | ទឹកសំបោរ |
| ១១- លសិកា | ទឹករំអិល |
| ១២- មុត្តំ | ទឹកម្សត |

ធាតុភ្លើងមាន ៤ គឺ

- ១- ឧស្មាតេជោ ភ្លើងដែលធ្វើឱ្យរាងកាយក្តៅ
- ២- បាចកតេជោ ភ្លើងរំលាយអាហារ
- ៣- ជីវណតេជោ ភ្លើងដែលធ្វើឱ្យទ្រុឌទ្រោម មានធ្មេញបាក់ជាដើម
- ៤- សន្តាបនតេជោ ភ្លើងដែលធ្វើឱ្យក្តៅ រហូតដល់មានជម្ងឺ

ធាតុខ្យល់មាន ៦ គឺ

- ១- ឧទ្ធច្ចមាវាតា ខ្យល់បក់ពីក្រោមឡើងលើ
- ២- អធោគមាវាតា ខ្យល់បក់ពីលើចុះក្រោម
- ៣- កុច្ឆិសយាវាតា ខ្យល់ដេកនៅក្នុងផ្នែក (ខ្យល់ខាងក្រៅពោះវៀន)
- ៤- កោដ្ឋាសយាវាតា ខ្យល់ក្នុងក្រពះ (ខ្យល់ខាងក្នុងពោះវៀន)
- ៥- អង្គមង្គានុសារិនោវាតា ខ្យល់ផ្សព្វផ្សាយសព្វអវយវៈតូចធំ
- ៦- អស្សាសោ បស្សាសោ ខ្យល់ដកដង្ហើមចូល ចេញ